

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВИМОГ ДО КОНСТРУКЦІЇ АВТОБУСІВ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ІЗ ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Є. Зелінський, завідувач випробувальної лабораторії,
ДП «ДержавтотрансНДІпроект», м. Київ

СТАНДАРТИЗАЦИЯ ТРЕБОВАНИЙ К КОНСТРУКЦИИ АВТОБУСОВ ОБЩЕГО НАЗНАЧЕНИЯ
ДЛЯ ПЕРЕВОЗКИ ПАССАЖИРОВ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ФИЗИЧЕСКИМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

Е. Зелинский, заведующий испытательной лабораторией,
ГП «ГосавтотрансНИИпроект», г. Киев

STANDARDIZATION REQUIREMENTS FOR CONSTRUCTION OF GENERAL-PURPOSE BUSES
FOR TRANSPORTATION OF PASSENGERS WITH DISABILITIES

Ye. Zelinskyi, Testing Laboratory Chief,
«DerzhavtotransNDIproect» State Enterprise, Kyiv

Надання послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом загального призначення здійснюється автобусами, тролейбусами, трамваями. Залежно від категорії пасажирів (дорослі люди, діти, люди похилого віку, люди з обмеженими фізичними можливостями) необхідно застосовувати транспортні засоби, які за своєю конструкцією можуть забезпечити безпечні та комфортні умови їх перевезення.

У цій статті розглянуто нормативні документи, які встановлюють вимоги щодо конструкції автобусів у частині забезпечення безпечного і комфортно-го перевезення пасажирів із обмеженими фізичними можливостями.

На сьогодні в Україні діють як у законодавчо регульованій сфері, так і у сфері добровільного застосування ряд стандартів, які встановлюють вимоги до

У статті¹ наведено результати аналізу вимог до конструкції автобусів, пов'язаних із забезпеченням перевезення пасажирів із обмеженими фізичними можливостями. Проведено порівняння вимог міждержавних та міжнародних документів, стан їх упровадження в Україні. Зроблено висновок про достатність упроваджених в Україні стандартів для забезпечення перевезення пасажирів із обмеженими фізичними можливостями у разі їх виконання виробниками автобусів загального призначення.

автобусів у частині забезпечення безпечного і комфортно-го перевезення пасажирів із обмеженими фізичними можливостями.

До стандартів, які діють у законодавчо регульованій сфері, належать такі національні стандарти, гармонізовані з міжнародними:

- ДСТУ UN/ECE R36-03:2005 [1];
- ДСТУ UN/ECE R52-01:2005 [2].

¹ Доповідь за темою статті було представлено на науково-практичному семінарі «Стандарти роблять світ доступним для всіх», організованому Держспоживстандартом України та ДП «УкрНДНЦ».

До стандартів добровільного застосування належать:

- ДСТУ UN/ECE R107-00:2008 [3];
- ДСТУ UN/ECE R107-01:2008 [4];
- ДСТУ 7013:2009 [5];
- ДСТУ ГОСТ 30478:2006 [6].

У стандартах [1] і [2], які застосовуються у законодавчо регульованій сфері, встановлено такі вимоги до конструкції автобусів у частині щодо перевезення осіб із обмеженими фізичними можливостями:

- наявність усередині автобуса у безпосередній близькості від передніх дверей чіткого напису або піктограми висотою, не меншою 15 мм, і цифр, не менших 25 мм, які вказують кількість інвалідних візків, якщо це передбачено, на яку розрахований автобус;
- у частині автобуса, яка найбільшою мірою придатна для посадки, повинні бути передбачені принаймні два розташовані за напрямком руху або проти напрямку руху сидіння, спеціально призначені і позначені для пасажирів-інвалідів. Ці сидіння мають бути сконструйовані у такий спосіб, щоб забезпечувати достатній простір, мати зручно спроектовані і розташовані опори для рук для того, щоб інвалідам було легко сідати на сидіння і вставати з них, а також встановлювати зв'язок між пасажиром, який сидить, і водієм.

У стандартах добровільного застосування, зокрема у [4], встановлено такі вимоги до конструкції автобусів у частині щодо перевезення осіб із обмеженими фізичними можливостями:

- автобус повинен мати чітке маркування, яке добре видно усередині автобуса і розташоване поблизу передніх пасажирських дверей у вигляді букв або піктограм висотою, не меншою 15 мм, і цифр, не менших 25 мм, що вказують максимальну кількість інвалідних візків, яку може перевозити автобус;
- під час випробувань на стійкість урахувати масу інвалідних візків (маса 250 кг за умови висоти 500 мм);
- в автобусах I та II класів має бути передбачено щонайменше два сидіння, розташовані за напрямком руху або проти напрямку руху, а в автобусах класу А — одне сидіння, спеціально призначене для пасажирів із обмеженими фізичними можливостями, окрім місць для пасажирів в інвалідних візках і позначених відповідним чином; ці сидіння повинні бути сконструйовані у такий спосіб, щоб забезпечувати достатній простір, мати зручно спроектовані і розташовані опори для рук для того, щоб інвалідам було легко сідати на сидіння і вставати з них, а також встановлювати зв'язок між пасажиром, який сидить, і водієм;
- простір для цих сидінь повинен складати не менше 110 % від визначеного для пасажирів;
- мати поручні між місцями для пасажирів із обмеженими фізичними можливостями і пасажирськи-

ми дверима, призначеними для посадки (висадки) таких пасажирів, на висоті 800—900 мм.

Додатком 8 «Вимоги до технічних пристроїв, що створюють полегшений доступ для пасажирів з обмеженими фізичними можливостями щодо пересування» до цього стандарту встановлено вимоги щодо:

- сходинок (висота першої сходинок, висота сходинок у проходах);
 - мінімальної кількості місць для пасажирів із обмеженими фізичними можливостями залежно від класу автобусів (від одного для класів А, В та III до чотирьох у класі I);
 - наявності щонайменше одного місця для собаки-поводиря;
 - наявності на сидіннях підлокітників, які складаються;
 - поручнів для рук та опор для ніг;
 - мінімальної ширини подушок сидінь (440 мм);
 - висоти нестиснутої подушки сидінь відносно підлоги;
 - простору для ніг;
 - вільної висоти над кожним місцем;
 - зв'язку;
 - піктограм;
 - ухилу підлоги;
 - місць для інвалідних візків (зона у пасажирському салоні розміром не менше 750 × 1300 мм, наявність щонайменше одного дверного проходу, оснащеного системою пониження підлоги, рампами або підіймачем):
 - мінімальних розмірів пасажирських дверей (1400 × 900 мм);
 - стійкості інвалідних візків (системи утримання інвалідних візків);
 - управління пасажирськими дверима;
 - освітлення;
 - вимог стосовно пристроїв, що забезпечують полегшену посадку (висадку):
 - апарелі (ширина 800 мм, наявність реборд — кут нахилу 12 %, навантаження — 300 кг);
 - система опускання підлоги (керування, висота опускання тощо);
 - роботи рамп із механічним та ручним приводом;
 - підіймача (режим роботи та органи керування, місце розташування органів керування, запобіжні пристрої — розміри 800 × 1200 мм, вантажопідйомність 300 кг).
- Стандарт [6] у своєму складі містить такі вимоги:
- до планування пасажирського приміщення;
 - до пасажирських сидінь;
 - до пасажирських дверей;
 - до пристроїв, що забезпечують доступ пасажирів із обмеженими фізичними можливостями (рампи, підіймачі);

